

Výzva Asociace společného stravování ze dne 10.3.2025

K rukám:

Předsedkyně TOP 09 Ing. Markéta Pekarová Adamová

Předseda ODS Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

Předseda KDU-ČSL Mgr. Marek Výborný

Předseda STAN Mgr. Vít Rakušan

Vážená paní předsedkyně, vážený pane předsedo,

obracíme se na Vás jménem Asociace společného stravování (ASPOS), která sdružuje přes tisíc vedoucích jídelen a kuchařek z desítek škol po celé České republice a z každého regionu, ve věci novely vyhlášky o školním stravování, především pak novely takzvaného spotřebního koše.

Máme velkou obavu, že změny, které prosazuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, nepovedou k cíli, který si zástupci ministerstva předsevzali, tedy k zdravějšímu a chutnějšímu stravování našich dětí. Naopak způsobí, že si děti budou jídla častěji odhlašovat a školní stravování, na které mohlo být Česko vždy pyšné, začne pomalu, ale jistě skomírat a zanikat, zejména v menších jídelnách a obcích.

Snažili jsme se naše argumenty, které jsou podloženy desítkami let praxe v reálném provozu, prezentovat i ministerstvu. Několikrát jsme nabízeli pro vyzkoušení nových postupů v praxi naše jídelny a naše odborné zázemí. Bohužel, nikdy toho ministerstvo ani Státní zdravotní ústav nevyužily.

Naše zkušenosti jsou přitom zkušenosti lidí, kteří jsou v přímém styku se strávníky, tedy s našimi dětmi. Kuchařky ani vedoucí jídelen přitom nedělají svou práci pro peníze. Jak jistě víte, jde o povolání, kde jim zaměstnavatel často nenabízí více než minimální mzdu. Třetina jídelen se tak potýká s nedostatkem personálu. Téměř čtvrtina personálu je v důchodovém věku. Jediné, co je drží v práci, je pocit odpovědnosti a také radost z toho, když dětem chutná, co ten den uvařily.

Nyní mají oprávněné obavy, že to, co navrhuje ministerstvo v nové vyhlášce, povede spíše k většímu plýtvání. Mnoho našich členů již testovalo nové požadavky a prakticky bez výjimky zaznamenali nárůst odpadů a nižší zájem o školní stravování. Byli bychom neradi, kdyby plán na to, aby děti jedly zdravěji, nakonec skončil tak, že si obědy odhlásí nebo je vyhodí a půjdou si dát za roh pizzu nebo kebab.

Je to patrné i z průzkumu, který ASPOS učinil mezi personálem školních jídelen na přelomu února a března. Tohoto průzkumu se zúčastnilo přes 1 000 respondentů, z toho 73 % respondentů návrh buď četlo, nebo se přímo zúčastnilo webináře, kde návrh prezentovali a vysvětlovali přímo jeho tvůrci – jsou tedy s návrhem skutečně obeznámeni. Nejčastěji mají respondenti – kuchařky a vedoucí jídelen – obavy z navýšení ceny obědů (83 % z nich) a navýšení množství potravinového odpadu (80 % z nich). Jako náročné vnímají i povinné zajišťování biopotravin, tři čtvrtiny z nich nevěří, že by to mohlo být snadné. Kromě toho část nemá dostatek času na přípravu na změny (62 % z nich). Pouze čtvrtina jídelen má na změny

dostatek personálu. Jen 14 % respondentů věří, že změny zlepší stravování. 60 % si naopak myslí, že změny výživu dětí nezlepší.

Vážená paní předsedkyně, vážený pane předsedo, nová pravidla jsou teprve na konci meziresortního připomínkového řízení. Jsme velkými příznivci jakýchkoli pozitivních změn v oblasti školního stravování. Změny ale musí být v realitě školních jídelen i s ohledem na jejich financování a personální zajištění proveditelné. Systém tak, jak dnes funguje, je křehký a podfinancovaný a nemusí jakékoli experimenty vydržet.

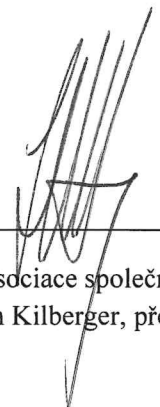
Ministerstvo přitom plánuje účinnost vyhlášky už na 1. září 2025, tedy od nového školního roku. Sami autoři nových změn uvádí, že bude potřeba řada školení a přípravy personálu na nové receptury a pravidla. Čas na to ale nechtějí dát žádný.

Jako nezbytné minimum pro to, aby se personál školních jídelen mohl na nová pravidla řádně připravit, považujeme odložení účinnosti vyhlášky alespoň o jeden rok. Tento odklad by umožnil kuchařkám, vedoucím jídelen, nutričním specialistům i metodikům věnovat se důkladné přípravě nových receptur, případnému hledání nových dodavatelů a zároveň ověřit, jak děti na změny ve školním stravování zareagují a které pokrmy budou ochotny přijímat.

Školní jídelny jsou příliš cenná instituce pro mnoho rodičů i dětí na to, abychom riskovali jejich poškození unáhlenými změnami.

Tímto vás tedy prosíme o odklad účinnosti vyhlášky na 1.9.2026 a v mezičase k jejímu dostatečnému otestování na reprezentativním vzorku jídelen a případném upravení, aby změny lépe reflektovaly praxi.

Děkujeme za zvážení.

Jménem Asociace společného stravování
Mgr. Adam Kilberger, předseda ASPOS